

Uusi kalastuslaki tuli voimaan

- Nyt lunastetaan takuukorjaus

Jenny Fredrikson
Kalatalouden Keskusliitto
Lapin kalatalouspäivät 2016

Laki pähkinänkuoressa:

- Yhdellä maksulla kalastat lähes koko Suomessa
- Kalastonhoitomaksu on sijoitus kalakantoihin
- Turvaa kaloille ja kalastukselle
- Vaelluskalojen suojaa parannetaan
- Kalastusalue muuttuu kalatalousalueeksi
- Käyttö- ja hoitosuunnittelua kehitetään

Toimeenpanon alkuvaihe

- Kalastonhoitomaksujen keräämisessä oli alkukankeutta, mutta ongelmat korjattiin alkuvuoden aikana
- Kalastusrajoitus.fi palvelu ei niin kattava kuin oli toivottu. Tässä vielä parantamisen varaa
- Kalatalousalueiden käynnistäminen vielä edessä. Aluejako pääosin selvillä.

Havaintoja ensimmäiseltä vuodelta

1. Kalastonhoitomaksuvarat eivät riitä. 65 vuotta täyttäneiden vapauttaminen maksusta johtaa vuosi vuodelta pienenevään kertymään.
2. Asetuksessa säädetyt pyyntimitat ovat vielä monelta sisäistämättä. Monimutkaisuus vaikeuttaa sääntöjen oppimista.
3. Kolmen pohjoisimman kunnan kalastusluvut: kuntalaisten lupien maksullisuus valtion virtavesissä yllätti.
4. 67 leveysasteen eteläpuolella 8 verkon rajoitus ihmetyttää yhä.

Missä mentiin metsään?

1. RAHOITUS

Tausta:

- Kaikkien täysi-ikäisten piti maksaa kalastonhoitomaksu
- Ennakoitu kertymä oli 11-12 milj.€ vuodessa
- Maaliviivalla 65 vuotta täyttäneet vapautettiin maksuvelvollisuudesta
- Kertymä on nyt jäämässä tasolle 8,7 milj.€
→ alijäämä yli 2 miljoonaa euroa

Mitä maksuilla rahoitetaan?

- Rahoitettava toiminta määritellään laissa (82 §) ja eri käyttökohteisiin jakautuminen täsmentyy vuosittain talousarviossa.
 - Kalastuksen valvonta
 - Kalatalousalueiden toiminta
 - Kalatalousneuvontapalveluiden järjestäminen
 - Omistajakorvaukset
 - Kalastonhoitomaksun perimiskustannukset

Miksi tarvitsemme eläkeläisiä?

- Viidesosa kalastusta harrastavista jätettiin maksujärjestelmän ulkopuolelle.
- Ikääntyneiden osuus kasvaa koko ajan
 - Vuonna 2020 osuus voi olla neljäsosa
 - Maksajien osuus pienenee koko ajan
 - Rahoitus ei ole kestävällä pohjalla.

Korjaustapa:

79 § Kalastonhoitomaksu ja sen tarkistaminen

Muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan ~~18–64-vuotiaan~~ 18 vuotta täyttäneen henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 39 euroa kalenterivuodelta, 12 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 5 euroa vuorokaudelta.

Lakimuutoksen voimaantulosäännös: Maksuvelvollisuus ei koske henkilöä, joka tämän lain voimaan tullessa on täyttänyt 65 vuotta.

2. PYYNTIMITAT

Taimen

- Rasvaevällinen rauhoitettu:
 - Suomenlahdessa kokonaan
 - Vuodesta 2019 kaikilla merialueilla
 - Sisävesissä leveyspiirin $64^{\circ}00'N$ eteläpuolella
- Eväleikattu pääasiassa kalastuksen piirissä
- Pyyntimitta:
 - Leveyspiirin $67^{\circ}00'N$ pohjoispuolisissa vesissä vähintään 50 cm
 - Leveyspiirien $64^{\circ}00'N$ ja $67^{\circ}00'N$ välisellä alueella vähintään 60 cm
 - Eväleikattu taimen paikasta riippumatta vähintään 50 cm
 - Purotaimen korkeintaan 45 cm

Harjus

- Rauhoitettu:
 - Meressä kokonaan rauhoitettu.
 - Sisävesissä leveyspiirin $67^{\circ}00'N$ eteläpuolella 1.4.-31.5. rauhoitettu.
- Pyyntimitta:
 - Leveyspiirin $67^{\circ}00'N$ eteläpuolella vähintään 35 cm
 - Leveyspiirin $67^{\circ}00'N$ pohjoispuolella vähintään 30 cm

Korjaustapa:

- Palataan järjestelmään, jossa jokaiselle lajille asetuksessa yksi alin pyyntimitta (voi olla myös ylin mitta).
- Alueelliset poikkeamat mahdollisia ELY-keskuksen päätöksellä

3. YLÄ-LAPIN KALASTUSLUVAT

Mistä on kyse?

- Henkilöllä, jonka kotikunta on Enontekiö, Inari tai Utsjoki, on oikeus saada Metsähallitukselta maksuton kalastuslupa mainituissa kunnissa sijaitseville valtion vesialueille.
- *UUTTA*: Luvan ulkopuolelle rajataan lohen ja taimenen nousualueet
- Muutosta ei osattu etukäteen vastustaa, koska lupien maksullisuus ei ollut tiedossa

Korjaustapa:

- Kuntalaisille pitää myöntää luvat maksutta
- Erillinen lupa nousualueille on tarpeen kalakantojen suojelemiseksi, mutta ei edellytä luvan maksullisuutta
- Paikallisille varattava etuoikeus lupiin

4. VERKKOMÄÄRÄN RAJOITUS (8 KPL)

Tausta:

- Kalastuslain 49 §:
 - Vain ammattikalastajilla oikeus käyttää yli 240 metriä verkkoja/ vene- tai pyyntikunta.
 - Koskee 67 °00'N rajan eteläpuolisia vesialueita.
- Ongelma?
 - Rajoitus lisättiin myöhäisessä vaiheessa, eikä sille ole olemassa perusteluja. Säännökseltä puuttuu tavoite ja tarkoitus.
 - Säännöksen kohdistuminen pyynti- tai venekuntaan on vapaa-ajankalastuksessa hankala soveltaa.
 - Rajoittaa verkkopyyntikulttuuria

Mikä on vene- tai pyyntikunta?

- mmm.fi: Henkilöt, jotka kalastavat yhdessä samasta veneestä muodostavat venekunnan. Pyyntikunnassa henkilöt kalastavat yhdessä joko yhteisillä pyydyksillä tai kalastusluvilla tai yhteen liitetyillä pyydyksillä.
- Samasta veneestä kalastavat joutuvat jakamaan keskenään sallitun 8 verkon maksimimäärän
- Jos käyt naapurin kanssa laskemassa/kokemassa verkkoja, saatte kumpikin käyttää 4 verkkoa (yht. 8)
- Välirantautuminen ei muuta tilannetta
- Jos rantautumisen jälkeen naapuri jää rannalle ja mukaan tulee joku muu, onko uusi venekunta → uusi 8 verkon kiintiö?
- Kalastusvalvojalle on mahdoton tietää venekunnan kokoonpano verkoista tai merkeistä, valvonta mahdollista vain lasku/kokemistilanteessa ja silloinkin vain, jos koko verkkomäärä on samassa paikassa.

Korjaustapa:

- 49 §

Ainoastaan kaupallisilla kalastajilla ja heidän lukuunsa toimivilla on kaupallista kalastusta harjoittaessaan oikeus käyttää kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä. Tällaisia pyydyksiä ovat trooli sekä ~~muualla kuin leveysasteen 67°00'N pohjoispuolisissa vesissä verkot, joiden yhteen laskettu pituus on pyynti- tai venekuntaa kohden enemmän kuin 240 metriä.~~ yleisellä vesialueella meressä ja Suomen talousvyöhykkeellä kaupalliseen kalastukseen tarkoitettuja pyydyksiä ovat lisäksi:

1) isorysä; ja

2) pyynti- tai venekuntaa kohden koukkupyydykset, joissa on yhteensä enemmän kuin 100 koukua.

- ELY-keskus voi alueellisesti rajoittaa verkkopyyntiä jos sille on tarvetta

